

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sharei Tefillah Publication

29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת מטות מסעי

SHABBOS PARSHAS MATOS - MASAY

כ"ו תמוז תשנ"ט JULY 10, 1999

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 8:01	שקיעה/יום השבת - 8:30
זמן קריאת שמע/מ"א - 8:49	צאת הכוכבים/מעריב - 9:20
זמן קריאת שמע/גרי"א - 9:17	לשיטת רבינו תם - 9:42

מדעת עליון

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר וגו' (ל-ב)

הפרשה פותחת בדיני נדר ושבועה, שנאמרו ע"י משה רבינו "אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר". נשאלת השאלה, מדוע מצינת התורה שפרשה זו נאמרה "אל ראשי המטות", הרי כל המצוות נאמרו תחילה לראשי העם, קודם שהובאו לפני שאר בני ישראל?

הסביר זאת החתם סופר, הגמון"ר משה סופר זצ"ל, בטעם הבא: מנהגו של העולם הוא ש"ראשי המטות" - המנהיגים והעסקנים למיניהם - נודרים ומבטיחים להמוני העם הבטחות שונות, ופעמים אף נשבעים על קיום דבריהם. ובסופו של דבר אינם מקיימים כל מה שהבטיחו, וגם עושים דברים המנוגדים למוצא פיהם. מציאות עגומה היא, שדוקא מנהיגי ציבור - שחייבים לשמש מופת ודוגמא להמוני העם במעשיהם ובמידותיהם - מועדים לשנות מדבריהם בלא ניד עפעף ולבטל במח-יד הבטחות שניתנו בנדר ושבועה לבני העם. לכן קוראת כאן התורה במיוחד אל כל אחד מראשי המטות "לא יחל דברו" - אל יחלל המנהיג את דברו לבני העם, אלא "כל היוצא מפיו יעשה".

וישמע כנעני מלך ערד.....בבא בני ישראל וכו' (לג-מ)

ויסעו מים סוף ויחנו במדבר סין ויסעו ממדבר סין ויחנו בדפקה וגו' (לג-יא)

The phraseology of these journeys is apparently redundant. Wouldn't it have been more simple to say, "They camped at the Sea of Reeds and in the Desert of Sin and at Dafkah." Why does the Torah reiterate that they left each place?

R' Meir Leibush Malbim ZT"L suggests that each journey represented a progressively higher stage on the Bnei Yisroel's climb from the טומאה, the spiritual contamination of Egypt, to the קדושה, the holiness of Eretz Yisroel. Viewing the journeys from this vantage point, we understand that the Torah wants to emphasize that these journeys were not merely rest stops along the way, but that the Bnei Yisroel had to absorb the spiritual elevation that was inherent in each sojourn. If the Almighty determined that thy had indeed reached a higher plateau, they moved on to the next place. This is indicated by the wording, "And they left the Sea of Reeds and camped in the Desert of Sin. And they left the Desert of Sin and camped in Dafkah." Only after learning the lessons of the Sin desert, did they fold their tents to move to Dafkah.

There is a profound lesson in this for us all. Man, on his path through life, travels from place to place, passing through numerous stages. He should regard each journey as a challenge and as a rung on the ladder to acquiring eternal life. He should thoroughly analyze his inner self to determine whether he has derived the proper spiritual lessons from his current situation before moving on to face new challenges.

הלכה ברורה בענין הלכות שבת

If an amount of dirt on a garment is so negligible that it would not deter a person from wearing that garment, removing the dirt without the assistance of water cannot be considered an act of Laundering. Even in that case, however, it is permitted only to scrape or peel off the dirt, but not to brush it off or scrub the garment vigorously. Furthermore, this is permitted only with dirt that is not subject to the prohibition of grinding on Shabbos.

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

by Hashem himself. The fact that they received the מן from heaven is proof of this."

The Kotzker looked at him sternly and said, "No, that's not what the *Mechilta* means at all. In fact, it means the exact opposite. This statement is referring to those Jews who barely eke out a living, the people who don't know from where their next meal will come and yet do not worry about what they'll eat tomorrow. That was exactly the case with the מן - the amount which fell every day was only enough for that day (except, of course, on Friday). Yet, they were never worried about what they would eat the following day. It is for such special *yidden* the Torah was given."

His point made, the **Kotzker**, returned to his room and locked the door.

TORAH GEMS

ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד וכו' (לב-א)

The question is raised regarding the Possuk's intent: Is this supposed to be a positive statement? Doesn't the *Mishna* tell us "מרבה נכסים מרבה" - *The more possessions a person owns, the more he has to worry about*, so how can this be positive for the Bnei Reuven and Bnei Gad?

R' Peretz ZT"L of Pshischah gives a homiletical explanation. The word "מקנה" here does not refer to livestock, but to "קניין" - *acquisition*, and the word "רב" does not mean a large amount, but rather it refers to "רבי" - *Master*. The children of Reuven and Gad had a "מקנה רב" - an agreement of acquisition with their great and beloved master, Moshe Rabbeinu.

In asking for permission to settle on the other side of the Jordan River rather than in Eretz Yisroel with the other *Shevatim*, the Bnei Reuven and Gad justified their request by stating that since Moshe, their teacher and master, would be buried east of the Jordan, and not in Eretz Yisroel, they wanted that land to be their home, so that they would never be separated from him.

לעיל בפי' חוקת מציינת הקרא שמלחמה זו ארעה סמוך למותו של אהרן, וחכמינו ז"ל מוצאים קשר סיבתי בין שני מאורעות אלה. וכך שנינו בגמ' (ר"ה ג.) "וישמע הכנעני מלך ערד" - מה שמועה שמע, שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני הכבוד ע"כ. וכסבור שניתנה לו רשות להילחם בישראל.

והסביר הגמ"ר **שלום מרדכי שבדרון זצ"ל** שכשבירך יצחק את יעקב בנו, התכוון באמת במחשבתו לברך את עשו, אך למעשה העניק את הברכות ליעקב. וכשחטאו ישראל בעגל הזהב, סייע להם אהרן במעשה החטא, אולם מחשבתו היתה לשם שמים.

והנה כשראה עמלק, שהוא מזרע עשו, שנסתלקו ענני הכבוד במות אהרן - ראה בכך הוכחה, שאהרן לא חטא במעשה העגל, כי מחשבתו היתה לשם שמים. מכאן הסיק, שלא המעשה הוא העיקר, אלא המחשבה. וכיון שיצחק חשב לברך את עשו הרשע, בשעה שבירך את יעקב, כאילו חלה הברכות אותה שעה על ראש עשו. משום כך היה סבור, שיוכל עתה לנצח את ישראל ובא עליהם למלחמה.

מעשה אבות....סימן לבנים

אלא מסעי בני ישראל וכו' (לג-א)

It was well known throughout the city of Kotzk, that the great Rebbe, **R' Menachem Mendel ZT"L of Kotzk**, would remain constantly secluded in his own private room, learning Torah and Davening. He would only emerge from his room on special occasions and even then, only for a short period of time.

The story is told that R' Menachem Mendel once surprised all those waiting in the side room when he suddenly opened the door to his room. He looked around for a moment and then summoned his Shamash. Turning to the bewildered Shamash he said, "Tell me, R' Feivel, how does the *Velt* explain the statement in the *Mechilta* that says that the Torah was only given to those who ate the Manna? Is this the literal meaning?"

The *Shamash* nervously answered his Rebbe. "Rebbe," he said, "this statement is explained to mean that the Torah was given to Bnai Yisroel in the desert because of the reason that the people then had no worries about how to support themselves - all their wants and needs were seen to